

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2009. gada 28. jūlijā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris un tiesneši Kaspars Balodis un Aija Branta,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemtos pieteikumus par lietas ierosināšanu, ko iesnieguši Leonīds Sazonovs, Veronika Kulakova, Viktors Macuļevičs, Vladimirs Dudins, Tamāra Smirnova, Ārija Kalniņa, Anita Stārstniece, Juris Trunkovs, Margarieta Berķe, Lidija Peščerska, Silvija Janele, Taisa Sidorova, Aira Zvejniece un Alberts Mozga (pieteikuma reģ. Nr. 144/2009), Valdis Freijs (pieteikuma reģ. Nr. 158/2009), Vitauts Gaross (pieteikuma reģ. Nr. 159/2009), Heldurs Kesks (pieteikuma reģ. Nr. 161/2009), Zenta Ambulte (pieteikuma reģ. Nr. 166/2009), Valdis Priedītis (pieteikuma reģ. Nr. 167/2009), Mirdza Priedīte (pieteikuma reģ. Nr. 168/2009), Māris Zemturis un Helga Zemture (pieteikuma reģ. Nr. 174/2009), Edmunds Slūka (pieteikuma reģ. Nr. 177/2009), Jānis Daļeckis (pieteikuma reģ. Nr. 178/2009), Zinaīda Kasparāne (pieteikuma reģ. Nr. 183/2009), Valentīna Lomovacka (pieteikuma reģ. Nr. 188/2009), Gaisma Līvija Sondora (pieteikuma reģ. Nr. 189/2009), Emīlija Kramiņa (pieteikuma reģ. Nr. 190/2009), Marija Markovska (pieteikuma reģ. Nr. 193/2009), Ilmars Trams (pieteikuma reģ. Nr. 195/2009), Viktors Sutockins (pieteikuma reģ. Nr. 196/2009), Andris Rutenbergs (pieteikuma reģ. Nr. 197/2009), Ilgvars Ernestovskis (pieteikuma reģ. Nr. 198/2009), Vladislavs Odorskis (pieteikuma reģ. Nr. 199/2009), Olgerts Akmens (pieteikuma reģ. Nr. 200/2009), Vasilijš Sitaruks (pieteikuma reģ. Nr. 201/2009), Bogdans Grigjans (pieteikuma reģ. Nr. 202/2009), Mārtiņš Krišlauks (pieteikuma reģ.

Nr. 203/2009), Jānis Tenders (pieteikuma reģ. Nr. 204/2009), Aleksandrs Valaha (pieteikuma reģ. Nr. 205/2009), Leons Odovskis (pieteikuma reģ. Nr. 206/2009), Zigmunds Mazistabs (pieteikuma reģ. Nr. 208/2009), Petro Muzika (pieteikuma reģ. Nr. 210/2009), Aina Ahmedova (pieteikuma reģ. Nr. 214/2009), Janīna Geršebeka (pieteikuma reģ. Nr. 215/2009), Boriss Moščinskis (pieteikuma reģ. Nr. 221/2009), Gaļina Moščinska (pieteikuma reģ. Nr. 222/2009), Vera Kudrjašova (pieteikuma reģ. Nr. 224/2009), Raimonds Pāvils (pieteikuma reģ. Nr. 227/2009), Helēna Biruta Štāle (pieteikuma reģ. Nr. 228/2009), Ļubova Kosovecs (pieteikuma reģ. Nr. 230/2009), Anatolijs Kosovecs (pieteikuma reģ. Nr. 231/2009) Ilgvars Uškuris-Barčis (pieteikuma reģ. Nr. 233/2009), Vija Storķe (pieteikuma reģ. Nr. 237/2009), Ļubova Smirnova (pieteikuma reģ. Nr. 242/2009), Gunta Sevčuka (pieteikuma reģ. Nr. 245/2009), Edvīns Linde (pieteikuma reģ. Nr. 254/2009), Māris Strazdiņš (pieteikuma reģ. Nr. 256/2009), Zenta Rutka (pieteikuma reģ. Nr. 257/2009), Galina Juzvjaka (pieteikuma reģ. Nr. 262/2009) Anna Jagdholda (pieteikuma reģ. Nr. 263/2009) (turpmāk kopā – Pieteikuma iesniedzēji),

konstatēja:

1. Saņemto pieteikumu teksts ir pilnīgi vienāds – gan pamatojums, gan prasījums Satversmes tiesai tajos ir formulēts identiski. Tāpat visu Pieteikuma iesniedzēju norādītie faktiskie apstākļi ir vienādi. Tādēļ, ievērojot procesuālās ekonomijas principu, attiecībā uz šiem pieteikumiem tiek pieņemts viens lēmums.

2. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 89., 91., 92., 93., 105., 106., 107. un 109. pantam.

Apstrīdētā norma noteic:

„ Laika periodā no 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim valsts vecuma pensiju un saskaņā ar nolikumu “Par izdienas pensijām” un nolikumu “Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju

pensijām)” piešķirto izdienas pensiju saņēmējam, kurš ir obligāti sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmējs vai pašnodarbinātais) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu”, izmaksā 30 procentu apmērā no atbilstoši normatīvajiem aktiem piešķirtās pensijas apmēra ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā pensijas saņēmējs ir kļuvis par obligāti sociāli apdrošināto personu (darba ņēmēju vai pašnodarbināto) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu”.”

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta piekto daļu, izskatot pieteikumu, kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja:

- 1) tā nav piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs nav tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums neatbilst šā likuma 18. vai 19.² panta prasībām;
- 4) pieteikums iesniegts par jau izspriestu prasījumu.

Papildus tam atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta sestajai daļai, izskatot konstitucionālo sūdzību, kolēģija var atteikties ierosināt lietu arī gadījumos, kad sūdzībā ietvertais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Atbilstoši šiem kritērijiem izvērtējams, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu prasījums izvērtēt likuma atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts un 19.² panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības iesniegt pieteikumu (konstitucionālo sūdzību) tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikuma iesniedzēji ir norādījuši uz viņiem Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu. Arī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegtās ziņas apliecina, ka Pieteikuma iesniedzēji uz 2009. gada 16. jūniju, proti, apstrīdētās normas pieņemšanas brīdi, ir bijuši obligāti sociāli apdrošināmi un viņiem par 2009. gada jūliju ir aprēķināta valsts vecuma pensija. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma

iesniedzējus ir tieši skārusi. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu.

Tomēr Pieteikuma iesniedzēji minēto normu ir tiesīgi apstrīdēt tikai daļā, kurā tā aizskar viņu pamattiesības. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējiem ir tiesības lūgt Satversmes tiesu izvērtēt apstrīdētās normas satversmību vienīgi daļā par vecuma pensijas izmaksāšanu, jo uz viņiem nav attiecināms nedz nolikums “Par izdienas pensijām”, nedz nolikums “Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”. No minētā izriet, ka Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu tikai par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju.

6. Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība. Līdz ar to tam jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. No pieteikumiem secināms, ka iespējas aizstāvēt Pieteikuma iesniedzēju pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nepastāv.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas prasībām izskatāmajos pieteikumos ir norādīts pieteikuma iesniedzējs un institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu. Pieteikumi un tiem pievienotie materiāli atspoguļo lietas faktiskos apstākļus. Pieteikumos ir ietverts prasījums Satversmes tiesai.

Papildus tam Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic pienākumu pieteikumā norādīt arī juridisko pamatojumu. Pamatošanas pienākums nozīmē, ka pieteikumam jāsaturs juridiski argumenti, kas atspoguļo pieteikuma iesniedzēja viedokli par apstrīdētās normas neatbilstību katrai no augstāka juridiska spēka tiesību normām.

Izskatāmajos pieteikumos ir ietverts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 1., 91. un 109. pantam. Tādējādi šajā daļā pieteikumi atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta

prasībām. Šajā daļā pieteikumi atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. panta un 19.² panta prasībām.

Attiecībā uz apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 89., 92. un 107. pantam pieteikumu tekstā nav ietverts pilnīgi nekāds pamatojums. Līdz ar to šajā prasījuma daļā pieteikumi neatbilst 18. panta prasībām.

Savukārt attiecībā uz apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 93., 105. un 106. pantam pieteikumu tekstā ir ietverti zināmi argumenti, tomēr tie pietiekami nepaskaidro, kā veidojas šo normu pretruna ar apstrīdēto normu. Līdz ar to pieteikumos ietvertais juridiskais pamatojums attiecībā uz šo prasījuma daļu ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

7. Pieteikumi nav iesniegti par prasījumu, kas būtu jau izspiesti Satversmes tiesā.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu „Par likuma „Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. un 109. pantam” pēc konstitucionālajām sūdzībām, ko iesnieguši Leonīds Sazonovs, Veronika Kulakova, Viktors Maculevičs, Vladimirs Dudins, Tamāra Smirnova, Ārija Kalniņa, Anita Stārastniece, Juris Trunkovs, Margarieta Berķe, Lidija Peščerska, Silvija Janele, Taisa Sidorova, Aira Zvejniece un Alberts Mozga (pieteikuma reģ. Nr. 144/2009), Valdis Freijs (pieteikuma reģ. Nr. 158/2009), Vitauts Gaross (pieteikuma reģ. Nr. 159/2009), Heldurs Kesks (pieteikuma reģ. Nr. 161/2009), Zenta Ambulte (pieteikuma reģ. Nr. 166/2009), Valdis Priedītis (pieteikuma reģ. Nr. 167/2009), Mirdza Priedīte (pieteikuma reģ. Nr. 168/2009), Māris Zemturis un Helga Zemtūre (pieteikuma reģ. Nr. 174/2009), Edmunds Slūka

(pieteikuma reģ. Nr. 177/2009), Jānis Daļeckis (pieteikuma reģ. Nr. 178/2009), Zinaīda Kasparāne (pieteikuma reģ. Nr. 183/2009), Valentīna Lomovacka (pieteikuma reģ. Nr. 188/2009), Gaisma Līvija Sondora (pieteikuma reģ. Nr. 189/2009), Emīlija Kramiņa (pieteikuma reģ. Nr. 190/2009), Marija Markovska (pieteikuma reģ. Nr. 193/2009), Ilmars Trams (pieteikuma reģ. Nr. 195/2009), Viktors Sutockins (pieteikuma reģ. Nr. 196/2009), Andris Rutenbergs (pieteikuma reģ. Nr. 197/2009), Ilgvars Ernestovskis (pieteikuma reģ. Nr. 198/2009), Vladislavs Odorskis (pieteikuma reģ. Nr. 199/2009), Olgerts Akmens (pieteikuma reģ. Nr. 200/2009), Vasilijš Sitaruks (pieteikuma reģ. Nr. 201/2009), Bogdans Grigjans (pieteikuma reģ. Nr. 202/2009), Mārtiņš Krišlauks (pieteikuma reģ. Nr. 203/2009), Jānis Tenders (pieteikuma reģ. Nr. 204/2009), Aleksandrs Valaha (pieteikuma reģ. Nr. 205/2009), Leons Odovskis (pieteikuma reģ. Nr. 206/2009), Zigmunds Mazistabs (pieteikuma reģ. Nr. 208/2009), Petro Muzika (pieteikuma reģ. Nr. 210/2009), Aina Ahmedova (pieteikuma reģ. Nr. 214/2009), Janīna Geršebeka (pieteikuma reģ. Nr. 215/2009), Boriss Moščinskis (pieteikuma reģ. Nr. 221/2009), Gaļina Moščinska (pieteikuma reģ. Nr. 222/2009), Vera Kudrjašova (pieteikuma reģ. Nr. 224/2009), Raimonds Pāvils (pieteikuma reģ. Nr. 227/2009), Helēna Biruta Štāle (pieteikuma reģ. Nr. 228/2009), Ļubova Kosovecs (pieteikuma reģ. Nr. 230/2009), Anatolijs Kosovecs (pieteikuma reģ. Nr. 231/2009) Ilgvars Uškuriš-Barčis (pieteikuma reģ. Nr. 233/2009), Vija Storķe (pieteikuma reģ. Nr. 237/2009), Ļubova Smirnova (pieteikuma reģ. Nr. 242/2009), Gunta Sevčuka (pieteikuma reģ. Nr. 245/2009), Edvīns Linde (pieteikuma reģ. Nr. 254/2009), Māris Strazdiņš (pieteikuma reģ. Nr. 256/2009), Zenta Rutka (pieteikuma reģ. Nr. 257/2009), Galina Juzvjaka (pieteikuma reģ. Nr. 262/2009) Anna Jagdholda (pieteikuma reģ. Nr. 263/2009).

2. Atteikties ierosināt lietu par apstrīdētās normas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 89., 92., 93., 105., 106. un 107. pantam.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2009. gada 28. augustam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kūtris